

SESOTHO

2018

BUDGET

TAX GUIDE

**WISE
UP ON
TAX**

SARS

At Your Service

Tataiso ena ya lekgetho ke kgutsufatso ya tse bohlokwahadi tse mabapi lekgetho, kgafa le lesedi le mabapi le levi bakeng sa 2018/19.

LEKGETHO LA LEKENO: BATHO KA BOMONG LE DITHERASETE

Dikgahla tsa lekgetho ho tloha ka la 1 Tlhakubele 2018 ho isa ho la 28 Hlakola 2019

Batho ka bomong le ditherasete tse ikgethang

Lekeno le lefiswang lekgetho (R)	Sekgahla sa lekgetho (R)
0 – 195 850	18% ya lekeno le lefiswang lekgetho
195 851 – 305 850	35 253 + 26% ya lekeno le lefiswang lekgetho le ka hodimo ho 195 850
305 851 – 423 300	63 853 + 31% ya lekeno le lefiswang lekgetho le ka hodimo ho 305 850
423 301 – 555 600	100 263 + 36% ya lekeno le lefiswang lekgetho le ka hodimo ho 423 300
555 601 – 708 310	147 891 + 39% ya lekeno le lefiswang lekgetho le ka hodimo ho 555 600
708 311 – 1 500 000	207 448 + 41% ya lekeno le lefiswang lekgetho le ka hodimo ho 708 310
1 500 001 le ka hodimo	532 041 + 45% ya lekeno le lefiswang lekgetho le ka hodimo ho 1 500 000

Ditherasete ntle le ditheratse tse ikgethang: sekgahla sa lekgetho sa 45%

Dinyehlisetso

Tsa mantlha R14 067

Tsa bobedi (Batho ba dilemo di 65 le ho feta) R7 713

Tsa boraro (Batho ba dilemo di 75 le ho feta) R2 574

Dilemo

Ka tlase ho 65 R78 150

Dilemo tse 65 ho isa ho tse ka tlase ho 75 R121 000

Dilemo tse 75 le ho feta R135 300

Moedi wa Lekgetho

Lekgetho la Nakwana

Molefalekgetho wa nakwana ke motho ofe kapa ofe ya fumanang lekeno ka tsela ya moputso ho tswa ho mongamosebetsi ya sa ngodiswang, kapa lekeno leo e seng moputso kapa alawense kapa tijelete e lefellwang pele ke ya mo okametseng. Motho ha a angwe ke ho lefa lekgetho la nakwana ebang a sa etse kgwebo efe kapa efe mme motho ya jwalo lekeno la hae le lefiswang lekgetho ---

- le sa tlo feta moedi wa lekgetho wa selemo sa lekgetho; kapa

- la tswala, di-dividente, di-dividente tsa matjhabeng, rente ho tswa khirisong ya thepa e sa tsamayeng le moputso ho tswa ho mongamosebetsi ya sa ngodiswang e tla ba R30 000 kapa ka tlase selemong sa lekgetho.

Dikgutliso tsa lekgetho la nakwana tse bontshang kakanyo ya paloyohle ya lekeno le lefiswang lekgetho la selemo sa hlahobo ke tsona tse hlokwang ho tswa ho balefalekgetho ba nakwana.

Mafa a ba hlokahetseng ha se karolo ya balefalekgetho ba nakwana.

Melemo ya ho hulwa ha ditjhelete ka kakaretso tsa letlole la peho ya meja fatshe

Lekeno le lefiswang lekgetho (R)	Sekgahla sa lekgetho (R)
0 – 25 000	0% ya lekeno le lefiswang lekgetho
25 001 - 660 000	18% ya lekeno le lefiswang lekgetho le ka hodimo ho 25 000
660 001 - 990 000	114 300 + 27% ya lekeno le lefiswang lekgetho le ka hodimo ho 660 000
990 001 le ka hodimo	203 400 + 36% ya lekeno le lefiswang lekgetho le ka hodimo ho 990 000

Melemo ya ho hulwa ha ditjhelete ka kakaretso tsa letlole la peho ya meja fatshe di kentse tjhelete ka kakaretso ho tswa pensheneng, polokelong ya penshene, polokelo ya letlole la peho ya meja fatshe ha ho etswa kgulo (ho kenyeleditswe le dintlha tsa taelo ya tlhalano).

Lekgetho le hodima molemo o itseng wa ho hulwa ha ditjhelete ka kakaretso tsa letlole la peho ya meja fatshe (bokaalo ka kakaretso ba X) bo lekana le --

- lekgetho le fumanweng ka ho sebedisa tafole ya lekgetho hodima bokaofela ba bokaalo ba kakaretso ba X mmoho le melemo yohle e meng ya dikgulo tsa ditjhelete tsa kakaretso tsa letlole la peho ya meja fatshe tse bokelletsweng ho tloha ka Tlhakubele 2009, melemo yohle ya ditjhelete tsa kakaretso tsa letlole la peho ya meja fatshe e bokelletsweng ho tloha ka Mphalane 2007 mmoho le melemo yohle ha ho itokolla mosebetsing e bokelletsweng ho tloha ka Tlhakubele 2011; ho tlositswe
- lekgetho le fumanweng ka ho sebedisa tafole ya lekgetho hodima bokaofela ba bokaalo ba kakaretso ba melemo yohle ya dikgulo tsa ditjhelete tsa kakaretso tse bokelletsweng pele ho bokaalo ba kakaretso ba X ho tloha ka Tlhakubele 2009, melemo yohle ya ditjhelete tsa kakaretso tsa letlole la peho ya meja fatshe e bokelletsweng ho tloha ka Mphalane 2007 mmoho le melemo yohle ha ho itokolla mosebetsing e bokelletsweng ho tloha ka Tlhakubele 2011.

Melemo ya ho hulwa ha ditjhelete ka kakaretso tsa letlole la peho ya meja fatshe kapa melemo ya ho itokolla mosebetsing

Lekeno le lefiswang lekgetho (R)	Sekgahla sa lekgetho (R)
----------------------------------	--------------------------

0 – 500 000	0% ya lekeno le lefiswang lekgetho
500 001 - 700 000	18% ya lekeno le lefiswang lekgetho le ka hodimo ho 500 000
700 001 – 1 050 000	36 000 + 27% ya lekeno le lefiswang lekgetho le ka hodimo ho 700 000
1 050 001 le ka hodimo	130 500 + 36% ya lekeno le lefiswang lekgetho le ka hodimo ho 1 050 000

Melemo ya ditjhelete ka kakaretso e kentse bokaalo ho tswa pensheneng, polokelong ya penshene, polokelo ya letlole la peho ya meja fatshe ka nako ya lefu, peho ya meja fatshe kapa phediso ya mosebetsi ka lebaka la ho fihla dilemong tse 55, ka lebaka la bokulo, kotsi, temalo, ho hloleha ho phetha mosebetsi, boemo ba ho se hlole ho hlokeha ditshebeletso tsa hao kapa phediso ya kgwebisano ya mongamosebetsi.

Melemo ya ho dihela mosebetsing e kentse ditjhelete ka kakaretso tse tswang kapa tseo ho ya ka ditlhophiso le mongamosebetsi ka lebaka la tlohelo, phediso, tahlehelo, ho nena ho hlakolwa kapa tlhophisobotjha ya ofisi ya motho kapa khiri.

Lekgetho le hodima molemo o itseng wa ditjhelete ka kakaretso tsa letlole la peho ya meja fatshe kapa molemo wa ho dihela mosebetsing (bokaalo ka kakaretso kapa molemo wa ho dihela mosebetsing wa Y) o lekana le --

lekgetho le fumanweng ka ho sebedisa tafole ya lekgetho hodima bokaofela ba bokaalo ba kakaretso ba Y mmoho le melemo yohle e meng ya ditjhelete tsa kakaretso tsa letlole la peho ya meja fatshe tse bokelletsweng ho tloha ka Mphalane 2007 mmoho le melemo yohle ya dikgulo tsa ditjhelete tse bokelletsweng ho tloha ka Tlhakubele 2009 mmoho le melemo yohle ha ho dihela mosebetsing e bokelletsweng ho tloha ka Tlhakubele 2011; ho tlositse

- lekgetho le fumanweng ka ho sebedisa tafole ya lekgetho hodima bokaofela ba bokaalo ba kakaretso ba melemo yohle ya dikgulo tsa ditjhelete tsa kakaretso tse bokelletsweng pele ho bokaalo ba kakaretso ba Y ho tloha ka Mphalane 2007 le melemo yohle ya kgulo ya ditjhelete tsa kakaretso tsa letlole la peho ya meja fatshe e bokelletsweng ho tloha ka Tlhakubele 2009 mmoho le melemo yohle ha ho dihela mosebetsing ya Y e bokelletsweng ho tloha ka Tlhakubele 2011.

Di-dividente

Di-dividente tse fumanweng ke batho ka bomong ho hlaha dikhampaning tsa Afrka Borwa ka kakaretso ha di angwe ke lekgetho la lekeno empa lekgetho la di-dividente la sekgahla sa 20% le hulwa ke ditheo tse lefang di-dividente tsena ho batho ka bomong ba bona. Di-dividente tse fumanweng ke batho ka bomong jwalo ka baahi ba Afrika Borwa ho tswa ho REIT (dikhampani tse nang le meaho/thepea tse ngodisitsweng le tse tsamaiswang ka molao) di lokela ho lefa lekgetho la lekeno mme bao e seng baahi mme ba fumana di-dividente tse jwalo ba angwa feela ke ho lefa lekgetho la di-dividente.

Di-dividente tsa Matjhabeng

Boholo ba di-dividente tsa matjhabeng tse fumanweng ke batho ka bomong ho tswa dikhampaning tsa matjhabeng (moo seabo sa bona khampaning ena ya matjhaba se leng ka tlase ho 10%) di lefiswa lekgetho la sekgahla sa ho fihla ho 20%. Ha ho dikgulo tse dumelletsweng bakeng sa ditshenyehelo tsa ho hlahiswa ha di-dividente tsa matjhabeng.

Ho se ameha ho mabapi le tswala

- Tswala ho tswa mohloding wa Afrika Borwa o fumanweng ke motho ofe kapa ofe ya ka tlase ho dilemo tse 65, ho fihlela ho R23 800 ka selemo, le bathong ba dilemo tse 65 le ho feta, ho fihlela ho R34 500 ka selemo, ha e angwe ke lekgetho la lekeno.
- Tswala ha e ameha moo e fumanweng ke bao e seng baahi bao e leng hore ha ba yo Afrika Borwa nakong e kana ka matsatsi a 181 nakong ya dikgwedi tse 12 pele ho kena tswala mme sekoloto seo tswala e tswang ho sona se sa amane ka ho phethahala le sebaka se tsepameng sa kgwebo Afrika Borwa.

Dikgulo

Dikabelo tsa letlole la peho ya meja fatshe

Bokaalo bo lefilweng ho penshene le matlole a peho ya meja fatshe ka nako ya selemo sa hlahlobo bo ka kgona ho hulwa ke ditho tsa matlole a jwalo. Bokaalo bo nyehetsweng ke beng ba mesebetsi mme bo lefisitswe lekgetho jwalo ka melemo ya mosebetsing bo nkuwa e le dikabelo tsa mesebetsi ka mong. Kgulo e na le moedi wa 27.5% ya boholo ba moputso bakeng sa PAYE kapa lekeno le lefiswang lekgetho (ka bobedi di sa kenyeletsa bokaalo bohle ba letlole la peho ya meja fatshe le melemo ya ho dihela mesebetsing). Kgulo e boela e na le moedi o tlasana ho R350 000 kapa 27.5% ya lekeno le lefiswang lekgetho pele ho kenngwa kuno ya tjelete e lefiswang lekgetho. Dikabelo dife kapa dife tse fetang meedi di nkelwa pele hanghang ho ya selemong se latelang sa hlahlobo mme di nkuwa e le tse tlang ho nyehelwa selemong seo se latelang. Bokaalo bo nkelwang pele bo fokotswa ke dikabelo tse tswang bokaalong ba tjelete ka kakaretso ya matlole la peho ya meja fatshe.

Ditjeo tsa kalafo le boqhwala

Ho fumana lekgetho le lokelang ho leshwa, batho ka bomong ba dumelletsweng ho hula –

- dikabelo tsa kgwedi ka nngwe tsa dikema tsa kalafo (nyehlisetso ya lekgetho e bitswang khrediti ya lekgetho la ditefiso tsa sekema sa kalafo) ya ho fihlela ho R310 bakeng la motho ka mong ya lefileng dikabelo mmoho le moitshetlehi wa pele sekemeng sa kalafo le R209 bakeng sa moitshetlehi ka mong wa tlatsetso; mme
- ebang moo –
 - motho ya dilemo tse 65 le ho feta, kapa motho ka bomong, molekane wa hae, kapa ngwana wa hae e le motho ya nang le boqhwala, 33% ya paloyohle ya ditshenyehelo

tsa kalafo tse amehang tse lefilweng ke motho eo mmoho le bokaalo bo lefilweng ke yena ho sekema sa kalafo e le dikabelo mme bo feta dikhrediti tsa ditefiso tsa sekema sa kalafo makgetlo a mararo bakeng sa selemo seo sa lekgetho; kapa

- o motho ofe kapa ofe e mong, 25% ya bokaalo bo lekanang le paloyohle ya ditshenyehelo tsa kalafo tse amehang tse lefilweng ke motho eo mmoho le bokaalo bo lefilweng ke yena ho sekema sa kalafo e le dikabelo mme bo feta dikhrediti tsa ditefiso tsa sekema sa kalafo makgetlo a mane bakeng sa selemo seo sa lekgetho; empa ho itshetlehlwe hodima moedi wa bokaalo o sa feteng 7.5% wa lekeno le lefiswang lekgetho (ho sa kenyeletswa ditefo tsa tjhelete yohle ya letlole la peho ya meja fatshe le melemo ya teng).

Dinyehelo

Dikgulo tse mabapi le dinyehelo tse etsetswang mekgatlo e itseng e tswelang setjhaba molemo di na le moedi wa 10% wa lekeno le lefiswang lekgetho (ho sa kenyeletswa ditefo tsa tjhelete yohle ya letlole la peho ya meja fatshe le melemo ya teng). Bokaalo ba dinyehelo bo sa feteng 10% ya lekeno le lefiswang lekgetho bo nkuwa e le nyehelo e etsetswang mekgatlo e amehang e tswelang setjhaba molemo ka selemo se latelang sa lekgetho.

Dialawense

Dialawense/ditlatsetso tsa tshehetso le tjhelete e lefellowang pele

Moo moamohedi a tlamehang ho sesa bonnyane bosiu bo le bong hole le lehae la hae kapa bodulo ba hae ka lebaka la kgwebo mme phumantsho ya bodulo bo jwalo bo angwa ke tlatsetso kapa tjhelete e lefellowang pele bo le ka hara Rephablike ya Afrika Borwa mme tlatsetso kapa tjhelete eo e lefellowang pele e fumaneha ho lefella ----

- dijo le ditjeo tse amanang le tseo, bokaalo ba R416 ka letsatsi bo nkuwa e le bo sebedisitsweng;
- ditjeo tse amanang le tseo feela, bokaalo ba R128 ba letsatsi ka leng bo welang ka hara nako eo ho nkuwang bo tla beng bo sebedisitswe ka yona.

Moo bodulo boo alawense kapa tjhelete e lefellowang pele bo amanang le bona bo le ka ntle ho Rephablike ya Afrika Borwa, bokaalo bo itseng ho ya ka naha ka nngwe bo nkuwa e le bo sebedisitsweng. Dintlha tsa bokaalo bona di phatlalastwa websaeteng ya SARS tlasa Legal Counsel (Keletso ya Molao) / Secondary Legislation (Molao wa Bobedi) / Income Tax Notices (Ditsebiso tsa Lekgetho la Lekenno) / 2018.

motho ka bomong o feta moedi wa khrediti ya lekgetho la sekema sa kalafo makgetlo a 3 ka selemo; kapa

motho ofe kapa ofe e mong, 25% ya bokaalo bo lekanang le paloyohle ya ditshenyehelo tsa kalafo tse amehang tse lefilweng ke motho eo mmoho le bokaalo bo lefilweng ke yena ho sekema sa kalafo e le dikabelo mme bo feta dikhrediti tsa ditefiso tsa sekema sa kalafo makgetlo a 4

Ditshenyehelo tsa alawense ya maeto

Dikgahla tsa kilomitara ka nngwe, tse ka sebediswang ho fumana kgulo e dumellehileng ya maeto a kgwebo kgahlano le alawense kapa tjhelete e lefellowang pele moo ditshenyehelo di sa tsekwang, di fumanwa ka ho sebedisa tafole ena e latelang:

Boleng ba sepalangwang (ho kenyeleditswe le VAT) (R)	Ditjeo tse tsepameng (R p.a.)	Ditjeo tsa mafura (c/km)	Tlhokomelo ditjeo (c/km)
0 - 85 000	28 352	95.7	34.4
85 001 - 170 000	50 631	106.8	43.1
170 001 - 255 000	72 983	116.0	47.5
255 001 - 340 000	92 683	124.8	51.9
340 001 - 425 000	112 443	133.5	60.9
425 001 - 510 000	133 147	153.2	71.6
510 001 - 595 000	153 850	158.4	88.9
tse fetang 595 000	153 850	158.4	88.9

Hlokomela:

80% ya alawense ya maeto e tlameha ho kenyeletswa moputsong wa mosebetsi molemong wa ho sebetisa palo ya PAYE. Phesente e fokoletswa ho 20% ebang mongamosebetsi a kgotsototse hore 80% ya tshebediso ya sepalangwang seo bakeng sa selemo sa lekgetho e tla ba mabakeng a kgwebo.

Ha ho ditshenyehelo tsa mafura tse lokelang ho tsekwa ebang mosebetsi a sa jara boikarabelo bohle ba ditjeo tsa mafura a sebedisitsweng sepalangwang mme ha ho ditshenyehelo tsa tlhokomelo tse lokelang ho tsekwa ebang mosebetsi a sa jara boikarabelo bohle ba tlhokomelo ya sepalangwang (mohlala: ebang sepalangwang se le tlasa moralo wa tlhokomelo).

Ditshenyehelo tse tsepameng di tlameha ho fokotswa ka ho lekana ebang sepalangwang se sebediseditswe tsa kgwebo nako e sa feteng selemo se tletseng.

Sebaka sa nnete se tsamailweng ka selemo sa lekgetho mmoho le sebaka se tsamailweng bakeng sa mabaka a kgwebo tse pakahatswang ke bukana ya maeto di sebediswa ho fumana ditshenyehelo tse ka tsekwang kgahlano le alawense ya maeto.

Mokgwa o mong o nolofaditsweng:

Moo alawense kapa tjhelete e lefellowang pele e itshetlehile hodima sebaka sa nnete se tsamailweng ke mosebetsi bakeng sa kgwebo, ha ho lekgetho le lokelang ho leshwa hodima alawense e lefilweng

ke mongamosebetsi ho mosebetsi ya ho sekgahla sa 361 cents kilomitara ka nngwe, ho sa natswe boleng ba sepalangwang. Le ha ho le jwalo, mokgwa ona ha o fumaneha ebang matshediso a mang a sebopehong sa alawense kapa pusetso (ntle le a ditefiso tsa ho paka kapa tsa di -toll) di fumanwe ho tswa ho mongamosebetsi molemong wa sepalangwang.

Dikgulo tse ding

Ntle le dikgulo tse boletsweng ka hodimo motho a ka etsa tseko ya dikgulo feela kgahlano le lekeno la khiri kapa alawense mabakeng a itseng a ikgethang, mohlala, dikolotong tse mpe tse mabapi le moputso.

Melemo ya Mosebetsing

Dipalangwang tsa mongamosebetsi

- Boleng bo lefiswang lekgetho ke 3.5% ya boleng bo sebeditsweng (ditjeo tsa tjelele ho kentswe le VAT) kgweding ka nngwe ya sepalangwang ka seng. Moo sepalangwang ---
 - se amehang ho tse mabapi le moralo wa tlhokomelo nakong eo mongamosebetsi a se fumanang, boleng bo lefiswang lekgetho ke 3.25% ya boleng bo fumanweng; kapa
 - se fumanweng ke mongamosebetsi se leng ka tlasa lisi ya tshebetso, boleng bo lefiswang lekgetho ke ditjeo tseo mongamosebetsi a bileng le tsona ka tlasa lisi ya tshebetso mmoho le ditjeo tsa mafura.
- 80% ya molemo wa mosebetsing e tlameha ho kenyeletswa moputsong wa mosebetsi molemong wa ho sebetsa palo ya PAYE. Phesente e fokoletswa ho 20% ebang mongamosebetsi a kgotsofotse hore 80% ya tshebediso ya sepalangwang seo bakeng sa selemo sa lekgetho e tla ba mabakeng a kgwebo.
- Nakong ya hlahlobo, molemo wa mosebetsing bakeng sa selemo sa lekgetho bo fokotswa ke palohare ya sebaka se tsamaetsweng mabaka a kgwebo ka pakahatso ya bukana ya maeto e arotsweng ka sebaka sa nnete se tsamailweng selemong sa lekgetho.
- Nakong ya hlahlobo ho sa na le kimollo e nngwe ya ditjeo tsa laesense, inshoreense, tlhokomelo le mafura a maeto a praevete ebang ditjeo ka botlalo tsa tsena e bile tsa mosebetsi mme ebang sebaka se tsamaetsweng mabaka a praevete se pakahatswa ke bukana ya maeto.

Dikadimo tse se nang tswala kapa tsa tswala e tlase

Phapang pakeng tsa tswala e lefiswang ho latela sekgahla sa semmuso mmoho le bokaalo ba nnete ba tswala e lefiswang, e lokela ho kenyeletswa lekenong kaofela ha lona.

Bodulo

Boleng ba molemo wa mosebetsing bo tlang ho kenngwa lekenong lohle ke molemo o ka tlase ho o

sebeditsweng palo ka ho sebedisa fomula e behilweng kapa ditjeo tsa mongamosebetsi ebang mongamosebetsi a se na thuo e felletseng ya bodulo boo.

Fomula e tla sebetsa ebang bodulo e le ba mosebetsi empa sena ha se sebetse bodulong ba matsatsi a phomolo bo hirilweng ke mongamosebetsi ho tswa Ditheong tse sa amananeng le yena.

LEKGETHO LA LEKENO: DIKHAMPANI

Dilemo tsa ditjhelete tse felang ka letsatsi lefe kapa lefe le pakeng tsa 1 Mmesa 2018 le 31 Tlhakubele 2019

Mofuta	Sekgahla sa lekgetho (R)
Dikhampani	28% ya lekeno le lefiswang lekgetho

LEKGETHO LA LEKENO: DIKOPORASI TSA DIKGWEDO TSE NNYANE

Dilemo tsa ditjhelete tse felang ka letsatsi lefe kapa lefe le pakeng tsa 1 Mmesa 2018 le 31 Tlhakubele 2019

Lekeno le lefiswang lekgetho (R)	Sekgahla sa lekgetho (R)
0 – 78 150	0% ya lekeno le lefiswang lekgetho
78 151 – 365 000	7% ya lekeno le lefiswang lekgetho le ka hodimo ho 78 150
365 001 – 550 000	20 080 + 21% ya lekeno le lefiswang lekgetho le ka hodimo ho 365 000
550 001 le ka hodimo	58 930 + 28% ya lekeno le lefiswang lekgetho le ka hodimo ho 550 000

LEKGETHO LA TJHELETE E KENENG LA DIKGWEDO TSE NNYANE

Dilemo tsa ditjhelete tse felang ka letsatsi lefe kapa lefe le pakeng tsa 1 Tlhakubele 2018 le 31 Hlakola 2019

Tjhelete e keneng e tlang ho lefiswa lekgetho (R)	Sekgahla sa lekgetho (R)
--	---------------------------------

0 – 335 000	0% ya tjehelete e keneng e tlang ho lefiswa lekgetho
335 001 – 500 000	1% ya tjehelete e keneng e tlang ho lefiswa lekgetho e ka hodimo ho 335 000
500 001 – 750 000	1 650 + 2% ya tjehelete e keneng e tlang ho lefiswa lekgetho e ka hodimo ho 500 000
750 001 le ka hodimo	6 650 + 3% ya tjehelete e keneng e tlang ho lefiswa lekgetho e ka hodimo ho 750 000

TEFISO YA LEKGETHO E ITSHETLEHILENG HODIMA BODULO

Baahi ba lefiswa lekgetho ho latela lekeno la bona la lefatshe ka bophara, sena se itshetlehile hodima mekgelo e itseng. Ka tlwaelo makgetho a matjhabeng hodima lekeno le fumanweng matjhabeng a dumella/ananelwa e le khrediti eo lekgetho la Afrika Borwa le tlang ho leshwa ho ona. Sena se sebetsa ho batho ka bomong, dikhampani, dikoporasitse kwetsweng, ditherasete le mafa.

HO LEFISWA LEKGETHO HA KUNO E ENTSWENG KA MORA THEKISO YA DITHOTO (CGT)

Kuno ya tjehelete ka mora ho tlohelwa ha thepa le yona e akaretswa lekenong le lefisiwang lekgetho.

Sekgahla sa lekgetho se felletseng le se sebetsang ka ho phethahala:

Batho ka bomong le ditherasete tse ikgethang	18%
Dikhampani	22.4%
Ditherasete tse ding	36%

Diketsahalo tse qholotsang tlohelwa di kentse thekiso, nyehelo, phapanyetsano, tahlehelo, lefu le bofalli. Tse latelang ke e meng ya mekgelo e itseng:

- Kuno kapa tahlehelo ya R2 million e fumanweng ha ho ne ho tlohelwa bodulo bo ka sehloohong
- boholo ba thepa e sebedisetswang ditlhoko tsa motho ka boyena
- melemo ya peho ya meja fatshe
- ditefo tse mabapi le dipholisi tsa inshoreense tsa sethatho tsa nako e telele
- ho behellwa ka thoko ha selemo ka seng ha R40 000 ya kuno kapa tahlehelo ya tjehelete e fuwa batho ka bomong le ditherasete tse ikgethang
- ho behellwa ka thoko ha kuno ya tjehelete ke dikgwebo tse nnyane bakeng sa batho ka bomong (bonnyane ba dilemo tse 55) ya R1.8 million ha kgwebo e nnyane e nang le boleng ba mmara ka bo sa feteng R10 million e tlohelwa
- ho na le ho behellwa ka thoko ha selemo ka seng, ho behellwa ka thoko ho fuwang batho ka bomong ke R300 000 selemong sa lefu.

LEKGETHO LA DI-DIVIDENTE

Lekgetho la di-dividente ke lekgetho la makgaolakgang la sekgahla sa 20% hodima di-dividente tse lefilweng ke dikhampani tseo e leng baahi mmoho dikhampani tseo e seng baahi ha ho tluwa ho diabo tse lenaneng la JSE. Di-dividente ha di angwe ke lekgetho ebang monga tsona e le khampani ya Afrika Borwa, letlole la peho ya meja fatshe kapa motho e mong ya sa angweng. Beng ba di-dividente bao e seng baahi ba ka kgola molemo ho tswa dikgahleng tse fokoditsweng lekgetho tlasa boemo bo itseng bo etsahalang ka sewelo. Lekgetho le lokela ho tshwarwa/kginwa ke dikhampani tse lefang di-dividente tse lefellowang lekgetho kapa ke bakenadipakeng moo di-dividente di leng diabong tse lenaneng. Lekgetho hodima di-dividente ka mokgwa o mong (ntle le ka tjelete) le lokela ho leshwa mme le jarwa ke khampani e tsebahatsang le ho lefa dividende ena.

MAKGETHO A MANG A TSHWARANG/KGINANG

Ka dinako tse ding sekgahla se sebetsang sa lekgetho se ka fokotswa ho latela dintlha tsa tumellano ya semmuso le naha ya bodulo le eo e seng moahi.

Diroyalithi

Lekgetho la makgaolakgang la sekgahla sa 15% le kenngwa hodima bokaalo bohle ba diroyalithi ho tswa mohloding wa Afrika Borwa o leshwang bao e seng baahi.

Tswala

Lekgetho la makgaolakgang la sekgahla sa 15% le kenngwa hodima tswala e tswang mohloding wa Afrika Borwa o leshwang bao e seng baahi. Tswala ha e angwe ebang e leshwa ke boemo bofe kapa bofe ba mmuso wa Afrika Borwa, banka kapa ebang sekoloto se le lenaneng la phapanyetsano e amoheleng.

Bathabisi ba matjhabeng le boradipapadi

Lekgetho la makgaolakgang la sekgahla sa 15% le kenngwa hodima bokaalo bohle bo leshwang bao e seng baahi bakeng la diketsahalo tse entsweng ke bona Afrika Borwa jwalo ka bathabisi kapa boradipapadi.

Tlohelo ya thepa e sa tsamayeng

Lekgetho la nakwana le tshwarwa boemong ba morekisi wa thepa e sa tsamayeng eo e seng moahi wa Afrika Borwa hore e tle e tsebe ho kwala sekgeo sa sekoloto se tlwaelehileng sa lekgetho bakeng sa bao e seng baahi. Lekgetho le tlang ho tshwarwa ho tswa ditekong tsa bao e seng baahi le sekgahleng sa 7.5% bakeng sa motho ka bomong eo e seng moahi, 10% bakeng sa khampani eo e seng moahi le 15% bakeng sa therasete eo e seng moahi e rekisang thepa e sa tsamayeng.

DITEFISO TSA MAKGETHO A MANG LE DILEVI

Lekgetho la Boleng bo ekeditsweng (VAT)

VAT e lefiswa ho latela sekgahla sa 15% hodima phephelo ya dithoto le ditshebeletso ke barekisi ba ngodisitsweng. Sekgahla sena sa lekgetho e ne e le 14% ho fihlela ka 31 Tlhakubele 2018.

Morekisi ya etsang phepele e lefisiwang lekgetho e fetang R1 million ka selemo o tlameha ho ingodisetsa VAT. Morekisi ya etsang phepele e lefisiwang lekgetho e fetang R50 000 empa e sa fete R1 million ka selemo a ka etsa kopo ya ingodisa ka boithaopi. Diphepele tse itseng di angwa ke sekgahla sa ha ho letho (zero) kapa ha di angwe ke tefo ya VAT.

Kgafa ya Phetiso

Kgafa ya Phetiso e leshwa ka dikgahla tse latelang hodima ditransekshene tse sa angweng ke VAT

Phumano ya thepa/ntlo ke batho bohle:

Boleng ba thepa/ntlo (R)	Sekgahla
0 – 900 000	0%
900 001 – 1 250 000	3% ya boleng bo ka hodimo ho R900 000
1 250 001 – 1 750 000	R10 500 + 6% ya boleng bo ka hodimo ho R 1 250 000
1 750 001 – 2 250 000	R40 500 + 8% ya boleng bo ka hodimo ho R 1 750 000
2 250 001 – 10 000 000	R80 500 +11% ya boleng bo ka hodimo ho R2 250 000
10 000 001 le ka hodimo	R933 000 + 13% ya boleng bo fetang R10 000 000

Dikgafa tsa thekiso ya matlo

Dikgafa tsa thekiso ya matlo di lefiswa hodima matlo a baahi mmoho le ntlong ya Afrika Borwa eo beng ba yona e seng baahi ho tlositswe dikgulo tse dumeletsweng. Kgafa e lefiswa ho latela boleng bo kgafisiwang ba ntlo/thepa ka sekgahla sa 20% hodima R30 million ya pele le ka sekgahla sa 25% ho bo ka hodimo ho R30 million.

Ho dumelletswa kgulo ya motheo ya tjelete e kana ka R3.5 million sekolong sa ntlo e le kgafa ya thekiso ya ntlo hammoho le dikgulo tsa dikoloto, tse nyehetsweng mekgatlo e tswelang setjhaba molemo mmoho le ntlo e sietsweng balekane ba ntseng ba phela.

Lekgetho la Dinyehelo

- Lekgetho la dinyehelo le lefiswa ho latela sekgahla se bataletseng sa 20% hodima boleng ba ntlo eo ho nehelanweng ka yona. Le ha ho le jwalo, bokaalo ba dinyehelo tse fetang R30 million di lefiswa lekgetho ka sekgahla sa 25%.
- R100 000 ya pele ya ntlo eo ho nehelanweng ka yona selemo ka seng ke motho ka bomong ba hae ha e angwe ke lekgetho la dinyehelo.
- Moo molefalekgetho e seng motho ka bomong ba hae, dinyehelo tse sa angweng di na le moedi o fellang dinthong tse kang dimphong tseo kaofela ha tsona di sa feteng R10 000 ka selemo.

- Diphetisetso tsa tjhelete/ntlo pakeng tsa balekane le sehlopha sa dikhampani tsa Afrika Borwa ho ya mekgatlong e itseng e tswelang setjhaba molemo ha di angwe ke lekgetho la dinyehelo.

Lekgetho la Phetisetso ya Disekhuriti

Lekgetho la dinyehelo le lefiswa ho latela sekgahla sa 0.25% hodima phesente ya disekhuriti tse lenaneng la disekhuriti le tse seng lenaneng. Disekhuriti di kentse diabo ka hara dikhampani kapa kgahleho ya setho ka hara dikoporasi tse kwetsweng.

Lekgetho hodima Maeto a Moyeng a Matjhabeng

R190 mopalaming ka mong ya tlohang ka difofane tsa matjhabeng ntle feela ho difofane tse lebang Botswana, Lesotho, Namibia le Swaziland, moo lekgetho e leng R100.

Levi ya Ntshetsopele ya Boitsebelo (SDL)

Levi ya ntshetsopele ya boitsebelo e leshwa ke beng ba mesebetsi ka sekgahla sa 1% sa moputso kaofela o leshwang basebetsi. Beng ba mesebetsi ba lefang meputso e sa feteng R500 000 ka selemo ha ba angwe ke taba ya ho lefa Dilevi tsa Ntshetsopele ya Boitsebelo.

Dikabelo tsa Inshoreense ya ho se sebetse

Dikabelo tsa inshoreense ya ho se sebetse di leshwa kgwedi ka nngwe ke beng ba mesebetsi ka kabelo ya 1% ke beng ba mesebetsi le 1% ke basebetsi, sena se itshetlehile hodima moputso wa mosebetsi ka tlasa bokaalo bo itseng.

Beng ba mesebetsi ba sa ingodisetsang PAYE kapa SDL ba tlameha ho lefa dikabelo ho Khomeshenara ya Inshoreense ya ho se sebetse.

DIKGAHLA TSA TSWALA TSA SARS

Sekgahla sa tswala (ho tloha ka la 1 Phato 2017)	Sekgahla
Melemo ya mosebetsing - ha ho leshwe tswala kapa tswala ya kadimo e tlase (sekgahla sa semmuso)	7.75% ka selemo
Dikgahla tsa tswala (ho tloha ka la 1 Pudukwana 2017)	Sekgahla
Lekgetho le morao ho nako kapa tefo ya lona e sa fellang	10.25% ka selemo
Pusetso ya ho leshwa haholo ha lekgetho la nakwana	6.25% ka selemo

Pusetso ya lekgetho ka mora katleho ya boipiletso kapa moo boipiletso bo ileng ba ananelwa ke SARS	10.25% ka selemo
Pusetso ka mora nako e behilweng kapa ka mora tefo e morao ya VAT	10.25% ka selemo
Taolo ya meedi le ya tse kenang le tse tswang	10.25% ka selemo

Dintlhakgolo tsa TEKANYETSO

Sekgahla sa Lekgetho la Boleng bo ekeditsweng se nyoloha ho tloha ho 14% ho isa ho 15% ka la 1 Mmesa 2018

Dikgafa tsa thekiso ya matlo di nyoloha ho tloha ho 20% ho isa ho 25% hodima bokaalo bo lefiswang kgafa ba matlo a fetang R30 million

Kimollo e itseng ya Infleishene ka ho hlopha botjha Lekgetho la Lekeno la motho ka bomong mme seo se baka hore ho be le Lekgetho la tlatsetso la R6.8 billion

Sekgahla sa Lekgetho la Dinyehelo se nyoloha ho tloha ho 20% ho isa ho 25% hodima dinyehelo tse fetang R30 million

Letona la Ditjhelete le tla tjhaela monwana dibaka tse tshelela tse ikgethang tsa ikonomi bakeng sa kimollo ya lekgetho

Dikgafa tse Ekeditsweng tsa Tse kenang le tse tswang tsa kwae le jwala

Levi ya Kakaretso ya Mafura e nyoloha ka 22 cents litara ka nngwe mme Levi ya Letlole la Dikotsi tsa Tseleng e nyoloha ka 30 cents litara ka nngwe ka la 4 Mmesa 2018

Makgetho a Ekeditsweng a tsa Tikoloho a mekotlana ya dipolasetiki, diteloubu tsa motlakase mmoho le lekgetho la mesi ya dipalangwang, le levi e ntjha e mabapi le ho phahamisa tsa bophelo bo botle ya dino tse tswekere e qalang ka la 1 Mmesa 2018

